

Κατευθυντήριες γραμμές για την τροποποίηση των κατευθυντηρίων γραμμών EBA/GL/2021/02

σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη (ΔΕΠ) και τους παράγοντες τους οποίους θα πρέπει να εξετάζουν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί κατά την εκτίμηση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που συνδέεται με τις επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις και τις περιστασιακές συναλλαγές («Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους παράγοντες κινδύνου ΞΧ/ΧΤ»), σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 18 παράγραφος 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849

1. Υποχρεώσεις συμμόρφωσης και υποβολής στοιχείων και αναφορών

Καθεστώς των κατευθυντήριων γραμμών

1. Το παρόν έγγραφο περιέχει κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες εκδίδονται βάσει του άρθρου 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010¹. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, οι αρμόδιες αρχές και τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμμορφωθούν με τις κατευθυντήριες γραμμές.
2. Οι κατευθυντήριες γραμμές παρουσιάζουν την άποψη της EAT σχετικά με τις κατάλληλες εποπτικές πρακτικές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοοικονομικής Εποπτείας ή σχετικά με τον τρόπο ορθής εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας στον συγκεκριμένο τομέα. Οι αρμόδιες αρχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, προς τις οποίες απευθύνονται οι κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να συμμορφωθούν ενσωματώνοντάς τες δεόντως στις πρακτικές τους (π.χ. τροποποιώντας το νομικό τους πλαίσιο ή τις εποπτικές διαδικασίες τους), συμπεριλαμβανομένων των σημείων στα οποία οι κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται κυρίως στα ιδρύματα.

Απαιτήσεις υποβολής στοιχείων και αναφορών

3. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να γνωστοποιήσουν στην EAT αν συμμορφώνονται ή προτίθενται να συμμορφωθούν προς τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ή άλλως να εκθέσουν τους λόγους μη συμμόρφωσης, έως τις 28.08.2024. Εάν η προθεσμία γνωστοποίησης παρέλθει άπρακτη, η EAT θα θεωρήσει ότι οι αρμόδιες αρχές δεν συμμορφώνονται. Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να αποστέλλονται, με την υποβολή του εντύπου που παρέχεται στον διαδικτυακό τόπο της EAT, με την επισήμανση «EBA/GL/2024/01». Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να υποβάλλονται από πρόσωπα δεόντως εξουσιοδοτημένα να γνωστοποιούν τη συμμόρφωση εκ μέρους των αρμόδιων αρχών τους. Οποιαδήποτε μεταβολή στην κατάσταση συμμόρφωσης πρέπει επίσης να αναφέρεται στην EAT.
4. Οι γνωστοποιήσεις δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της EAT, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/78/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 331, της 15.12.2010, σ. 12).

2. Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Αποδέκτες

5. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται σε πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849², και στις αρμόδιες αρχές όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2) στοιχείο iii) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010.

² Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 73-117)

3. Εφαρμογή

Ημερομηνία εφαρμογής

6. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ισχύουν από τις 30 Δεκεμβρίου 2024.

4. Τροποποιήσεις

(i) Τροποποίηση του τίτλου των κατευθυντήριων γραμμών

7. Ο τίτλος των κατευθυντήριων γραμμών αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Κατευθυντήριες γραμμές EBA/GL/2021/02 σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη (ΔΕΠ) και τους παράγοντες τους οποίους θα πρέπει να εξετάζουν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί κατά την εκτίμηση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που συνδέεται με τις επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις και τις περιστασιακές συναλλαγές («Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους παράγοντες κινδύνου ΞΧ/ΧΤ»), σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/849»

(ii) Τροποποιήσεις στο «Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί»

8. Στην παράγραφο 12, η εισαγωγική φράση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά, οι όροι που χρησιμοποιούνται και ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849 και στον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1113 έχουν την ίδια έννοια και στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Επιπλέον, για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:»

9. Στην παράγραφο 12, τα στοιχεία στ) και ιβ) διαγράφονται.

(iii) Τροποποιήσεις στην «κατευθυντήρια γραμμή 1: Εκτιμήσεις κινδύνων: βασικές αρχές για όλες τις επιχειρήσεις»

10. Στην κατευθυντήρια γραμμή 1.7 προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο:

«δ) Όταν η επιχείρηση δρομολογεί νέα προϊόντα, υπηρεσίες ή επιχειρηματικές πρακτικές ή τα μεταβάλλει σημαντικά, μεταξύ άλλων όταν εισάγει νέο δίαυλο παροχής προϊόντων ή υπηρεσιών ή υιοθετεί καινοτόμο τεχνολογία στο πλαίσιο των συστημάτων και των ελεγκτικών μηχανισμών της ΚΞΧ/ΧΤ, θα πρέπει να αξιολογεί την έκθεση σε κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ πριν από τη δρομολόγηση των εν λόγω προϊόντων, υπηρεσιών ή επιχειρηματικών πρακτικών. Όταν τα εν λόγω προϊόντα, υπηρεσίες ή επιχειρηματικές πρακτικές έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην έκθεση της επιχείρησης σε κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ, η επιχείρηση θα πρέπει να αποτυπώνει την εκτίμηση αυτή στη δική της εκτίμηση κινδύνου για ολόκληρη την επιχείρηση σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 και στις πολιτικές και διαδικασίες της.»

(iv) Τροποποιήσεις στην «κατευθυντήρια γραμμή 2: Εντοπισμός παραγόντων κινδύνου ΞΧ/ΧΤ»

11. Στην κατευθυντήρια γραμμή 2.4, το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) Ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος έχει δεσμούς με τομείς οι οποίοι συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ, π.χ. με ορισμένες επιχειρήσεις χρηματικών υπηρεσιών, παρόχους υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων όπως περιγράφονται στις κατευθυντήριες γραμμές 9.20 και 9.21, καζίνο ή εμπόρους πολύτιμων μετάλλων;»

(v) Τροποποιήσεις στην «κατευθυντήρια γραμμή 4: Μέτρα ΔΕΠ που πρέπει να εφαρμόζουν όλες οι επιχειρήσεις»

12. Στην κατευθυντήρια γραμμή 4.29, η εισαγωγική φράση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4.29 Κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει του άρθρου 13 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σε περιπτώσεις όπου η επιχειρηματική σχέση δρομολογείται, συνάπτεται ή αναπτύσσεται εξ αποστάσεως (χωρίς φυσική παρουσία των μερών) ή η περιστασιακή συναλλαγή διενεργείται εξ αποστάσεως (χωρίς φυσική παρουσία των μερών) σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές (EBA/GL/2022/15) σχετικά με τη χρήση λύσεων εξ αποστάσεως ταυτοποίησης πελατών σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, οι επιχειρήσεις θα πρέπει:»

13. Η κατευθυντήρια γραμμή 4.35 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4.35 Σε περίπτωση που ο εξωτερικός πάροχος είναι επιχείρηση με έδρα σε χώρα μη μέλος της ΕΕ, η επιχείρηση θα πρέπει να διασφαλίζει ότι κατανοεί τους νομικούς και τους επιχειρησιακούς κινδύνους και τις απαιτήσεις σχετικά με την προστασία των δεδομένων που συνδέονται μαζί τους, καθώς και ότι μετριάζει αποτελεσματικά τους εν λόγω κινδύνους. Η επιχείρηση θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι μπορεί να έχει άμεση πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα και τις πληροφορίες πελατών, όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο, μεταξύ άλλων και σε περίπτωση καταγγελίας συμφωνίας εξωτερικής ανάθεσης.»

14. Στην κατευθυντήρια γραμμή 4.60, το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) είναι διαφορετικές από τις συναλλαγές που θα ανέμενε η επιχείρηση κανονικά βάσει των γνώσεών της όσον αφορά τον πελάτη, την επιχειρηματική σχέση ή την κατηγορία στην οποία υπάγεται ο πελάτης, είτε ως προς την αξία ή τη συχνότητα ή την πολυπλοκότητα είτε ως προς παρόμοια στοιχεία, μεταξύ άλλων όταν οι συναλλαγές αφορούν μεγαλύτερα ποσά ή είναι συχνότερες από ό,τι συνήθως ή όταν οι συναλλαγές αφορούν μικρά ποσά και είναι ασυνήθιστα συχνές, ή όταν υπάρχουν διαδοχικές συναλλαγές χωρίς προφανή οικονομική αιτιολογία, όπως συναλλαγές που κατατέμνονται με σκοπό να παρακάμψουν τα όρια αναφοράς ή να ευθυγραμμίσουν ασυνήθιστες συναλλαγές με τη συνήθη αναμενόμενη συμπεριφορά και τα συνήθη πρότυπα, σύμφωνα με τις πληροφορίες που συγκεντρώνονται κατά την ταυτοποίηση των πελατών και τη συνεχή παρακολούθηση των επιχειρηματικών σχέσεων».

15. Στην κατευθυντήρια γραμμή 4.61, το στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) λήψη εύλογων και κατάλληλων μέτρων για την κατανόηση του ιστορικού και του σκοπού των εν λόγω συναλλαγών, π.χ. με τον καθορισμό της πηγής και του προορισμού των κεφαλαίων ή κρυπτοστοιχείων ή με την εξεύρεση περισσότερων πληροφοριών σχετικά με την επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη ώστε να εξακριβωθεί η πιθανότητα εκτέλεσης των συγκεκριμένων συναλλαγών από τον πελάτη· και»

16. Στην κατευθυντήρια γραμμή 4.74, το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) αν θα παρακολουθούν τις συναλλαγές με μη αυτόματο τρόπο ή χρησιμοποιώντας αυτοματοποιημένο σύστημα παρακολούθησης συναλλαγών. Οι επιχειρήσεις που επεξεργάζονται υψηλό όγκο συναλλαγών ή συναλλαγές υψηλής συχνότητας θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο να αποκτήσουν αυτοματοποιημένο σύστημα παρακολούθησης συναλλαγών.»

17. Στην κατευθυντήρια γραμμή 4.74, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο:

«δ) αν είναι απαραίτητη η χρήση προηγμένων εργαλείων ανάλυσης, όπως εργαλεία ανάλυσης του καταναεμημένου καθολικού ή της αλυσίδας συστοιχιών (blockchain), βάσει του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με τις δραστηριότητες της επιχείρησης και με τις επιμέρους συναλλαγές των πελατών της επιχείρησης.»

(vi) Τροποποιήσεις στην «κατευθυντήρια γραμμή 6: Κατάρτιση»

18. Στην κατευθυντήρια γραμμή 6.2, το στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) πώς να αναγνωρίζει ύποπτες και ασυνήθιστες συναλλαγές και δραστηριότητες, λαμβάνοντας υπόψη τον ιδιαίτερο χαρακτήρα των προϊόντων και των υπηρεσιών τους, και πώς να αντιμετωπίζει ανάλογες περιπτώσεις·»

19. Στην κατευθυντήρια γραμμή 6.2 προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο:

«δ) πώς να χρησιμοποιεί αυτοματοποιημένα συστήματα, περιλαμβανομένων, προηγμένων εργαλείων ανάλυσης, για την παρακολούθηση των συναλλαγών και των επιχειρηματικών σχέσεων, καθώς και πώς να ερμηνεύει τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα εν λόγω συστήματα και εργαλεία.»

(vii) Τροποποιήσεις στην «κατευθυντήρια γραμμή 8: Τομεακή κατευθυντήρια γραμμή για τις διασυνοριακές σχέσεις ανταπόκρισης»

20. Στην κατευθυντήρια γραμμή 8.6, το στοιχείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ) Το ίδρυμα πελάτη ασκεί σημαντική επιχειρηματική δραστηριότητα σε τομείς που συνδέονται με υψηλά επίπεδα κινδύνου ΞΧ/ΧΤ. Για παράδειγμα, το ίδρυμα πελάτη:

- i. πραγματοποιεί σε σημαντικό βαθμό αποστολές εμβασμάτων·

- ii. ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα εξ ονόματος ορισμένων ιδρυμάτων παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων ή ανταλλακτηρίων·
- iii. ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα εξ ονόματος ή με παρόχους υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων, οι οποίοι δεν υπόκεινται στο ρυθμιστικό πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1114³, και οι οποίοι δεσμεύονται από καθεστώς ρύθμισης ή εποπτείας ΚΞΧ/ΧΤ το οποίο είναι λιγότερο ισχυρό από εκείνο που προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849 ή δεν υπόκεινται σε καμία υποχρέωση που αφορά την ΚΞΧ/ΧΤ·
- iv. ασκεί σημαντική επιχειρηματική δραστηριότητα εξ ονόματος CASP, για την οποία το επιχειρηματικό μοντέλο επικεντρώνεται στην παροχή των προϊόντων και υπηρεσιών που περιγράφονται στην κατευθυντήρια γραμμή 21.3 στοιχείο δ)·
- v. ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα με μόνιμους κατοίκους αλλοδαπής· ή
- vi. ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα σε διαφορετικό νόμισμα από το νόμισμα της χώρας στην οποία έχει την έδρα του».

21. Στην κατευθυντήρια γραμμή 8.6 προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο:

«η) ο λογαριασμός IBAN που γνωστοποιείται από ένα ίδρυμα πελάτη CASP και στον οποίο το εν λόγω ίδρυμα λαμβάνει κεφάλαια σε επίσημο νόμισμα⁴ από πελάτες είναι στο όνομα και στην κυριότητα εταιρείας, η οποία δεν είναι η εταιρεία του ιδρύματος πελάτη CASP ούτε είναι γνωστό ότι συνδέεται με το ίδρυμα πελάτη CASP.»

22. Στην κατευθυντήρια γραμμή 8.8, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο:

«δ) Το ίδρυμα πελάτη δεν είναι σε θέση να επαληθεύσει με επαρκή βαθμό βεβαιότητας ότι οι πελάτες του δεν έχουν την έδρα τους στις δικαιοδοσίες που αναφέρονται στο στοιχείο α) της κατευθυντήριας γραμμής 8.8, μεταξύ άλλων μέσω της επαλήθευσης των διευθύνσεων πρωτοκόλλου διαδικτύου (IP) των πελατών του ή με άλλα μέσα, σε περιπτώσεις που αυτό απαιτείται από τις πολιτικές και τις διαδικασίες του ιδρύματος πελάτη.»

23. Στην κατευθυντήρια γραμμή 8.17, τα στοιχεία α) και γ) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) Συγκέντρωση επαρκών πληροφοριών σχετικά με το ίδρυμα πελάτη προκειμένου να γίνει πλήρως κατανοητή η φύση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εν λόγω πελάτη, να προσδιοριστεί ο βαθμός στον οποίο η επιχειρηματική δραστηριότητα του ιδρύματος πελάτη εκθέτει το ίδρυμα ανταποκριτή σε υψηλότερο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την κατανόηση και την εκτίμηση του κινδύνου ως προς τη φύση της πελατειακής βάσης του ιδρύματος πελάτη, εν ανάγκη απευθύνοντας ερωτήματα στο ίδρυμα πελάτη σχετικά με τους πελάτες του, και το είδος

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1114 για τις αγορές κρυπτοστοιχείων και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 και των οδηγιών 2013/36/ΕΕ και (ΕΕ) 2019/1937

⁴ Το άρθρο 3 στοιχείο 8) του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1114 ορίζει το επίσημο νόμισμα ως επίσημο νόμισμα χώρας που εκδίδεται από κεντρική τράπεζα ή άλλη νομισματική αρχή.

των δραστηριοτήτων που θα ασκεί το ίδρυμα πελάτης μέσω του λογαριασμού ανταπόκρισης ή, κατά περίπτωση, το είδος των κρυπτοστοιχείων για τα οποία το ίδρυμα πελάτης CASP θα πραγματοποιεί συναλλαγές μέσω του λογαριασμού ανταπόκρισης.»

«γ) Αξιολόγηση των ελέγχων ΚΞΧ/ΧΤ που διενεργεί το ίδρυμα πελάτης. Αυτό σημαίνει ότι το ίδρυμα ανταποκριτής οφείλει να διενεργεί ποιοτική αξιολόγηση του πλαισίου ελέγχου ΚΞΧ/ΧΤ του ιδρύματος πελάτη, και να μην αρκείται μόνο στην παραλαβή αντιγράφου των πολιτικών και των διαδικασιών ΚΞΧ του ιδρύματος πελάτη. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εργαλεία παρακολούθησης των συναλλαγών που χρησιμοποιεί το ίδρυμα πελάτης, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι είναι κατάλληλα για το είδος της επιχειρηματικής δραστηριότητας που ασκεί το ίδρυμα πελάτης. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να τεκμηριώνεται δεόντως. Σύμφωνα με την προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο, όταν ο κίνδυνος είναι ιδιαίτερος υψηλός και, ειδικότερα, όταν ο όγκος των τραπεζικών συναλλαγών ανταπόκρισης είναι σημαντικός, το ίδρυμα ανταποκριτής θα πρέπει να εξετάζει το ενδεχόμενο πραγματοποίησης επιτόπιων επισκέψεων και/ή δειγματοληπτικών ελέγχων ώστε να βεβαιώνεται ότι οι πολιτικές και οι διαδικασίες ΚΞΧ του ιδρύματος πελάτη εφαρμόζονται με αποτελεσματικό τρόπο.»

(viii) Τροποποιήσεις στην «κατευθυντήρια γραμμή 9: Τομεακή κατευθυντήρια γραμμή για τις λιανικές τράπεζες»

24. Η κατευθυντήρια γραμμή 9.3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«9.3. Παράλληλα με τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που καθορίζονται στον τίτλο Ι του παρόντος εγγράφου, οι τράπεζες θα πρέπει να εξετάζουν επίσης τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που παρατίθενται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Οι τράπεζες που παρέχουν υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει επίσης να ανατρέχουν στην τομεακή κατευθυντήρια γραμμή 12, οι τράπεζες που παρέχουν υπηρεσίες εκκίνησης πληρωμών ή υπηρεσίες πληροφοριών λογαριασμού θα πρέπει να ανατρέχουν επίσης στην τομεακή κατευθυντήρια γραμμή 18 και εκείνες που παρέχουν υπηρεσίες κρυπτοστοιχείων θα πρέπει να ανατρέχουν στην τομεακή κατευθυντήρια γραμμή 21.»

25. Η κατευθυντήρια γραμμή 9.16 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«9.16 Σε περίπτωση που ο πελάτης μιας τράπεζας ανοίγει “ομαδοποιημένο λογαριασμό/λογαριασμό συγκεντρωτικού τύπου «omnibus»” με σκοπό τη διαχείριση κεφαλαίων ή κρυπτοστοιχείων τα οποία ανήκουν στους δικούς του πελάτες, η τράπεζα θα πρέπει να εφαρμόζει μέτρα πλήρους ΔΕΠ, συμπεριλαμβανομένης της μεταχείρισης των πελατών του πελάτη ως πραγματικών δικαιούχων των κεφαλαίων που διακρατούνται στον ομαδοποιημένο λογαριασμό, καθώς και της επαλήθευσης της ταυτότητάς τους.»

26. Η κατευθυντήρια γραμμή 9.17 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«9.17 Σε περίπτωση που μια τράπεζα έχει διαπιστώσει, βάσει της εκτίμησης κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που διενεργήθηκε σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ότι το επίπεδο του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση είναι υψηλό, θα πρέπει να εφαρμόζει τα κατά περίπτωση κατάλληλα μέτρα αυξημένης ΔΕΠ, όπως προβλέπεται στο άρθρο

18 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.»

27. Στην κατευθυντήρια γραμμή 9.18, η εισαγωγική φράση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«9.18. Ωστόσο, στον βαθμό που το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, όταν, σύμφωνα με την επιμέρους εκτίμηση κινδύνου ΞΧ/ΧΤ του πελάτη, ο κίνδυνος που συνδέεται με την επιχειρηματική σχέση είναι χαμηλός, η τράπεζα μπορεί να εφαρμόζει μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:»

28. Η επικεφαλίδα των κατευθυντήριων γραμμών 9.20 έως 9.24 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Πελάτες που παρέχουν υπηρεσίες σχετικές με κρυπτοστοιχεία»

29. Οι κατευθυντήριες γραμμές 9.20 έως 9.23 διαγράφονται.

30. Προστίθενται οι ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές 9.20 και 9.21:

«9.20 Όταν συνάπτουν επιχειρηματική σχέση με πελάτη που είναι πάροχος υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων, πλην CASP που ρυθμίζεται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1114⁵, οι τράπεζες ενδέχεται να εκτίθενται σε αυξημένο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ. Ο κίνδυνος μπορεί να μειωθεί σε περιπτώσεις όπου ο εν λόγω πάροχος ρυθμίζεται και εποπτεύεται βάσει κανονιστικού πλαισίου παρόμοιου με αυτό που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1114 ή στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849. Οι τράπεζες θα πρέπει να διενεργούν την εκτίμηση κινδύνου ΞΧ/ΧΤ των εν λόγω πελατών πριν από τη σύναψη επιχειρηματικής σχέσης μαζί τους. Στο πλαίσιο αυτό, οι τράπεζες θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τον κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με το συγκεκριμένο είδος κρυπτοστοιχείων που παρέχονται ή εξυπηρετούνται από τους εν λόγω παρόχους.»

«9.21 Οι τράπεζες, για να διασφαλίζουν τη μείωση του επιπέδου του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ που συνδέεται με τους πελάτες που περιγράφονται στην κατευθυντήρια γραμμή 9.20, στο πλαίσιο των οικείων μέτρων ΔΕΠ, θα πρέπει τουλάχιστον:

- α) να ξεκινούν διάλογο με τον πελάτη προκειμένου να κατανοήσουν τη φύση της επιχείρησης και τους κινδύνους ΞΧ/ΧΤ στους οποίους εκτίθεται·
- β) εκτός από την επαλήθευση της ταυτότητας των πραγματικών δικαιούχων του πελάτη, να λαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας έναντι των ανώτερων διοικητικών στελεχών στον βαθμό που αυτά διαφέρουν, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης τυχόν αρνητικών πληροφοριών·
- γ) να κατανοούν τον βαθμό στον οποίο οι εν λόγω πελάτες εφαρμόζουν τα οικεία μέτρα ΔΕΠ στους πελάτες τους είτε βάσει νομικής υποχρέωσης είτε σε εκούσια βάση·

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1114 για τις αγορές κρυπτοστοιχείων και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 και των οδηγιών 2013/36/ΕΕ και (ΕΕ) 2019/1937.

- δ) να διαπιστώνουν εάν ο πελάτης είναι καταχωρισμένος ή έχει άδεια λειτουργίας σε κράτος μέλος της ΕΕ/του ΕΟΧ, ή σε τρίτη χώρα, και, στην περίπτωση τρίτης χώρας, να εξετάζουν την επάρκεια του ρυθμιστικού και εποπτικού καθεστώτος ΚΞΧ/ΧΤ της τρίτης χώρας σύμφωνα με την κατευθυντήρια γραμμή 2.11·
- ε) να προσδιορίζουν κατά πόσον οι υπηρεσίες που παρέχονται από τον πελάτη εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της καταχώρισης ή της άδειας λειτουργίας του πελάτη·
- στ) να διαπιστώνουν κατά πόσο ο πελάτης παρέχει υπηρεσίες διαφορετικές από εκείνες για τις οποίες είναι καταχωρισμένος ή έχει λάβει άδεια λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός·
- ζ) στην περίπτωση που η επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη περιλαμβάνει την έκδοση κρυπτοστοιχείων για τη συγκέντρωση κεφαλαίων, όπως αρχικές προσφορές εικονικών νομισμάτων (ICO), οι τράπεζες θα πρέπει να διαπιστώνουν εάν η εν λόγω επιχειρηματική δραστηριότητα ασκείται σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις και, κατά περίπτωση, εάν ρυθμίζεται για τους σκοπούς της ΚΞΧ/ΧΤ σύμφωνα με διεθνώς συμφωνημένα πρότυπα, όπως τα πρότυπα που δημοσιεύονται από την Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF).»

(ix) Τροποποιήσεις στην «κατευθυντήρια γραμμή 10: Τομεακή κατευθυντήρια γραμμή για τους εκδότες ηλεκτρονικού χρήματος»

31. Η κατευθυντήρια γραμμή 10.2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«10.2 Παράλληλα με τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που καθορίζονται στον τίτλο Ι του παρόντος εγγράφου, οι επιχειρήσεις που εκδίδουν ηλεκτρονικό χρήμα θα πρέπει να εξετάζουν επίσης τους παράγοντες κινδύνου και τα μέτρα που παρατίθενται κατωτέρω. Οι επιχειρήσεις των οποίων η άδεια λειτουργίας περιλαμβάνει την εκτέλεση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων όπως η παροχή υπηρεσιών εκκίνησης πληρωμών και υπηρεσιών πληροφοριών λογαριασμού θα πρέπει επίσης να ανατρέχουν στην τομεακή κατευθυντήρια γραμμή 18. Σε αυτό το πλαίσιο ενδέχεται να είναι επίσης συναφής η τομεακή κατευθυντήρια γραμμή 11 για τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εμβασμάτων. Οι επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες κρυπτοστοιχείων θα πρέπει επίσης να ανατρέχουν στην τομεακή κατευθυντήρια γραμμή 21.»

(x) Τροποποιήσεις στην «κατευθυντήρια γραμμή 15: Τομεακή κατευθυντήρια γραμμή για τις επιχειρήσεις επενδύσεων»

32. Η κατευθυντήρια γραμμή 15.1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«15.1 Οι επιχειρήσεις επενδύσεων, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 1 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ θα πρέπει να εξετάζουν κατά την παροχή ή την εκτέλεση επενδυτικών υπηρεσιών ή δραστηριοτήτων, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 2 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ, τους ακόλουθους παράγοντες και μέτρα κινδύνου, επιπλέον εκείνων που παρατίθενται στον τίτλο Ι των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών. Σε αυτό το πλαίσιο ενδέχεται να είναι επίσης συναφείς οι τομεακές κατευθυντήριες γραμμές 12 και 21.»

(xi) Τροποποιήσεις στην κατευθυντήρια γραμμή 17 για τις ρυθμιζόμενες πλατφόρμες συμμετοχικής χρηματοδότησης

33. Στην κατευθυντήρια γραμμή 17.4, το στοιχείο θ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«θ) Ο ΠΥΣΧ επιτρέπει στους επενδυτές και στους κυρίους του έργου να χρησιμοποιούν κρυπτοστοιχεία για τον διακανονισμό των πράξεων πληρωμών τους μέσω της πλατφόρμας συμμετοχικής χρηματοδότησης, εφόσον οι εν λόγω μεταφορές ενδέχεται να εκτίθενται σε αυξημένο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ λόγω των παραγόντων που περιγράφονται στην κατευθυντήρια γραμμή 21.3 στοιχείο δ).»

34. Στην κατευθυντήρια γραμμή 17.6, το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) Ο επενδυτής ή ο κύριος του έργου πραγματοποιεί μεταφορές σε κρυπτοστοιχεία, όταν η εν λόγω μεταφορά μπορεί να εκτίθεται σε αυξημένο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ λόγω των παραγόντων που περιγράφονται στην κατευθυντήρια γραμμή 21.3 στοιχείο δ).»

35. Προστίθεται η ακόλουθη κατευθυντήρια γραμμή 21:

(xii) «Κατευθυντήρια γραμμή 21: Τομεακή κατευθυντήρια γραμμή για τους παρόχους υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων (CASP)

21.1. Οι CASP θα πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι εκτίθενται σε κινδύνους ΞΧ/ΧΤ λόγω των ειδικών χαρακτηριστικών του επιχειρηματικού τους μοντέλου και της τεχνολογίας που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, η οποία τους επιτρέπει να μεταβιβάζουν κρυπτοστοιχεία στιγμιαία σε όλο τον κόσμο και να εντάσσουν πελάτες σε διάφορες δικαιοδοσίες. Ο κίνδυνος αυξάνεται περαιτέρω όταν οι CASP επεξεργάζονται ή διευκολύνουν συναλλαγές ή παρέχουν προϊόντα ή υπηρεσίες που προσφέρουν μεγαλύτερο βαθμό ανωνυμίας.

21.2. Όταν παρέχουν υπηρεσίες κρυπτοστοιχείων, οι CASP θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του τίτλου I, καθώς και με τις τομεακές διατάξεις που καθορίζονται στον τίτλο II, εφόσον αυτές σχετίζονται με την προσφορά των προϊόντων του CASP.

Παράγοντες κινδύνου

Παράγοντες κινδύνου ως προς το προϊόν, την υπηρεσία και τη συναλλαγή

21.3. Στην **αύξηση του κινδύνου** ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- α) τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που παρέχονται από έναν CASP προσφέρουν μεγαλύτερο βαθμό ανωνυμίας·
- β) το προϊόν καθιστά δυνατή την εκτέλεση πληρωμών από τρίτους οι οποίοι δεν συνδέονται με το προϊόν και η ταυτότητα των οποίων δεν είναι δυνατόν να εξακριβωθεί ούτε να επαληθευτεί εκ των προτέρων, σε περιπτώσεις που οι πληρωμές αυτές δεν έχουν προφανή οικονομικό σκοπό·

- γ) το προϊόν δεν θέτει κανέναν εκ των προτέρων περιορισμό ως προς τον συνολικό όγκο ή τη συνολική αξία των συναλλαγών·
- δ) το προϊόν επιτρέπει συναλλαγές μεταξύ του λογαριασμού του πελάτη και:
 - i. αυτοφιλοξενούμενων διευθύνσεων·
 - ii. λογαριασμών κρυπτοστοιχείων ή διευθύνσεων κατανεμημένου καθολικού που τελούν υπό τη διαχείριση παρόχου υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων, όπως ορίζεται στην κατευθυντήρια γραμμή 9.20, ή παρόχου που υπόκειται σε καθεστώς ρύθμισης ή εποπτείας ΚΞΧ/ΧΤ, το οποίο είναι λιγότερο ισχυρό από το καθεστώς που προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849(ΕΕ)·
 - iii. πλατφόρμας ανταλλαγής κρυπτονομισμάτων μεταξύ ομοτίμων ή άλλου είδους αποκεντρωμένης ή κατανεμημένης εφαρμογής κρυπτοστοιχείων, η οποία δεν ελέγχεται ή δεν επηρεάζεται από νομικό ή φυσικό πρόσωπο (συχνά αναφέρεται ως «αποκεντρωμένη χρηματοοικονομική» (DeFi))·
 - iv. πλατφορμών που αποσκοπούν στην απόκρυψη συναλλαγών και τη διευκόλυνση της ανωνυμίας, όπως οι πλατφόρμες υπηρεσιών ανάμειξης ή αναδιάταξης κρυπτοστοιχείων·
 - v. υλισμικού που χρησιμοποιείται για την ανταλλαγή κρυπτονομισμάτων έναντι επίσημων νομισμάτων ή αντιστρόφως (όπως τα ATM κρυπτοστοιχείων), που περιλαμβάνει τη χρήση μετρητών ή ηλεκτρονικού χρήματος, και επωφελείται από εξαιρέσεις δυνάμει του άρθρου 12 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 ή δεν εμπίπτει στο ρυθμιστικό και εποπτικό καθεστώς της ΕΕ.
- ε) τα προϊόντα που περιλαμβάνουν νέες επιχειρηματικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων νέων διαύλων παροχής υπηρεσιών, και τη χρήση τεχνολογιών στις οποίες το επίπεδο του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα από τον CASP σύμφωνα με την κατευθυντήρια γραμμή 1.7 στοιχείο δ) λόγω της έλλειψης στοιχείων·
- στ) οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ο CASP χονδρικής ασκεί ελλιπή έλεγχο στην υπηρεσία φωλιάσματος που παρέχεται από άλλον CASP·
- ζ) τα αποτελέσματα μιας ανάλυσης που διενεργήθηκε με προηγμένα εργαλεία ανάλυσης καταδεικνύουν αυξημένο επίπεδο κινδύνου.

21.4. Στη **μείωση του κινδύνου** ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- α) προϊόντα με μειωμένες λειτουργικές δυνατότητες, όπως χαμηλός όγκος ή αξία συναλλαγών·
- β) το προϊόν παρέχει τη δυνατότητα συναλλαγών μεταξύ του λογαριασμού του πελάτη και
 - i. λογαριασμών κρυπτοστοιχείων ή διευθύνσεων κατανεμημένου καθολικού που είναι στο όνομα του πελάτη και βρίσκονται στην κατοχή CASP,

- ii. λογαριασμού κρυπτοστοιχείων ή διεύθυνσης κατανεμημένου καθολικού στο όνομα του πελάτη που βρίσκεται στην κατοχή παρόχου υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων, ο οποίος δεν είναι CASP που διέπεται από τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1114⁶, ρυθμίζεται εκτός της ΕΕ βάσει ρυθμιστικού πλαισίου το οποίο είναι εξίσου ισχυρό με το πλαίσιο που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1114 και υπόκειται σε ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο ΚΞΧ/ΧΤ το οποίο είναι εξίσου ισχυρό με εκείνο που προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849.
 - iii. τραπεζικού λογαριασμού στο όνομα του πελάτη σε πιστωτικό ίδρυμα που υπόκειται στο ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο ΚΞΧ/ΧΤ που προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849 ή σε άλλο νομοθετικό πλαίσιο εκτός της ΕΕ, το οποίο είναι εξίσου ισχυρό με εκείνο που προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849 ή
- γ) η φύση και το πεδίο εφαρμογής των διαύλων ή των συστημάτων πληρωμών που χρησιμοποιούνται από τον CASP περιορίζεται σε συστήματα κλειστού βρόχου ή σε συστήματα που προορίζονται για τη διευκόλυνση μικροπληρωμών ή πράξεων πληρωμής από κυβέρνηση σε πρόσωπο και από πρόσωπο σε κυβέρνηση.
- δ) το προϊόν είναι διαθέσιμο μόνο σε μια περιορισμένη και συγκεκριμένη ομάδα πελατών, όπως οι εργαζόμενοι μιας εταιρείας που έχει εκδώσει κρυπτοστοιχείο.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον πελάτη

21.5. Στην **αύξηση του κινδύνου** ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- α) όσον αφορά τη **φύση του πελάτη** ειδικότερα:
 - i. ένας οργανισμός μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχει συσχετιστεί, βάσει αξιόπιστων και ανεξάρτητων πηγών, με τον εξτρεμισμό, την εξτρεμιστική προπαγάνδα ή συμπαθούντες τον εξτρεμισμό και συναφείς δραστηριότητες, ή έχει εμπλακεί σε καταχρηστική συμπεριφορά ή εγκληματικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων ΞΧ/ΧΤ ή υποθέσεων διαφθοράς·
 - ii. μια επιχείρηση, η οποία είναι εικονική τράπεζα, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 17) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, ή άλλο είδος εικονικής εταιρείας·
 - iii. μια εταιρεία, η οποία ιδρύθηκε πρόσφατα και επεξεργάζεται μεγάλο όγκο συναλλαγών·
 - iv. μια νομίμως συσταθείσα εταιρεία που επεξεργάζεται μεγάλο όγκο συναλλαγών αφότου διένυσε περίοδο αδράνειας μετά την ίδρυσή της·

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1114 για τις αγορές κρυπτοστοιχείων και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 και των οδηγιών 2013/36/ΕΕ και (ΕΕ) 2019/1937

- v. μια επιχείρηση, η οποία βρίσκεται σε επιχειρηματική σχέση με άλλη(-ες) επιχείρηση(-εις) εντός του ομίλου, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 15 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, η οποία παρέχει προϊόντα και υπηρεσίες σχετικές με κρυπτοστοιχεία·
 - vi. μια επιχείρηση ή ένα πρόσωπο που χρησιμοποιεί μια διεύθυνση IP που συνδέεται με σκοτεινό δίκτυο (darknet) ή λογισμικό που επιτρέπει την ανώνυμη επικοινωνία, συμπεριλαμβανομένων των κρυπτογραφημένων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, των ανώνυμων ή προσωρινών υπηρεσιών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και των εικονικών ιδιωτικών δικτύων (VPN)·
 - vii. ένα ευάλωτο πρόσωπο, δηλαδή ένα πρόσωπο που δεν είναι πιθανό να είναι ο τυπικός πελάτης ενός CASP, ή ένα πρόσωπο που φαίνεται να διαθέτει πολύ περιορισμένες γνώσεις και κατανόηση όσον αφορά τα κρυπτοστοιχεία ή τη σχετική τεχνολογία, γεγονός που μπορεί να αποδειχθεί από τα αποτελέσματα ενός ελέγχου καταλληλότητας/γνώσης ή μέσω άλλης επικοινωνίας με τον πελάτη, και το οποίο, παρόλ' αυτά, επιλέγει να πραγματοποιεί συχνές ή υψηλής αξίας συναλλαγές, μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο να χρησιμοποιηθεί ο πελάτης ως μεταφορέας παράνομου χρήματος.
- β) Όσον αφορά τη **συμπεριφορά του πελάτη**, περιπτώσεις κατά τις οποίες ο πελάτης:
- i. Προσπαθεί να ανοίξει πολλαπλούς λογαριασμούς κρυπτοστοιχείων με τον CASP χωρίς προφανή οικονομική αιτιολογία ή επιχειρηματικό σκοπό.
 - ii. ή ο πραγματικός δικαιούχος του πελάτη δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμεί να παράσχει τις απαραίτητες πληροφορίες ΔΕΠ, κατόπιν αιτήματος του CASP, χωρίς νόμιμο λόγο:
 - α) αποφεύγοντας σκοπίμως την άμεση επαφή με τον CASP, είτε δια ζώσης είτε εξ αποστάσεως·
 - β) προσπαθώντας να συγκαλύψει τον πραγματικό δικαιούχο των κεφαλαίων μέσω της συμμετοχής πρακτόρων ή συνεργατών, όπως οι πάροχοι ή οι υπηρεσίες εμπιστοσύνης ή οι εταιρικές υπηρεσίες, στην επιχειρηματική σχέση ή τις συναλλαγές·
 - γ) αποφεύγοντας να απαντήσει ή προσπαθώντας να παραπλανήσει το CASP σχετικά με την πηγή των κεφαλαίων ή την πηγή των κρυπτοστοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση κρυπτοστοιχείων ή τον σκοπό των συναλλαγών.
 - iii. Χρησιμοποιεί διεύθυνση IP ή κινητή συσκευή η οποία είναι συνδεδεμένη με πολλούς πελάτες, χωρίς προφανή λόγο οικονομικής φύσεως, ή η οποία είναι γνωστό ότι είναι συνδεδεμένη με δυνητικά παράνομες ή εγκληματικές δραστηριότητες· ή ο λογαριασμός κρυπτοστοιχείων του πελάτη είναι

προσβάσιμος από πολλές διευθύνσεις IP χωρίς προφανή σύνδεση με τον πελάτη.

- iv. Παρέχει στοιχεία που είναι ασυνεπή, μεταξύ άλλων όταν η διεύθυνση IP του πελάτη δεν συνάδει με άλλα στοιχεία που αφορούν τον πελάτη, όπως τα στοιχεία που πρέπει να συνοδεύουν μια μεταφορά σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1113, ή τη συνήθη διαμονή, την καταχώρηση ή τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του πελάτη (τόσο κατά τον χρόνο έναρξης της επιχειρηματικής σχέσης όσο και κατά τον χρόνο της συναλλαγής), οι πληροφορίες σχετικά με τις πηγές των κεφαλαίων ή την πηγή των κρυπτοστοιχείων δεν συνάδουν με άλλες πληροφορίες ΔΕΠ ή με το συνολικό προφίλ του πελάτη.
- v. Χρησιμοποιεί μια διεύθυνση, μια τοποθεσία ή μια διεύθυνση IP που συνδέεται με λογαριασμούς κρυπτοστοιχείων καταχωρισμένους στο όνομα διαφορετικών χρηστών, οι οποίοι βρίσκονται στην κατοχή ενός μόνο ή περισσότερων CASP.
- vi. Πραγματοποιεί συχνές αλλαγές στα προσωπικά του στοιχεία ή τα μέσα πληρωμής που χρησιμοποιεί χωρίς προφανή λόγο.
- vii. Συχνά λαμβάνει ή μεταφέρει ποσά κρυπτοστοιχείων από αυτοφιλοξενούμενες διευθύνσεις, τα οποία είναι λίγο κάτω από το όριο των 1 000 ευρώ που ορίζεται στο άρθρο 14 παράγραφος 5 και στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1113 και ενεργοποιεί την επαλήθευση του δικαιούχου ή του εντολέα.
- viii. Αναφέρει ότι σκοπός είναι η επένδυση σε αρχική δημόσια προσφορά μαρκών ή σε κρυπτοστοιχείο ή προϊόν που προσφέρει δυσανάλογα υψηλή απόδοση και εδρεύει σε δικαιοδοσία υψηλού κινδύνου ή συνδέεται με υψηλές ενδείξεις απάτης ή το οποίο δεν υποστηρίζεται από λευκό βιβλίο σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1114⁷.
- ix. Παρουσιάζει πρότυπα συμπεριφοράς ή μορφές συναλλαγών που δεν συνάδουν με τη συμπεριφορά και τα είδη των συναλλαγών που αναμένονται από το συγκεκριμένο είδος του πελάτη ή την κατηγορία κινδύνου στην οποία ανήκει, ή βάσει των πληροφοριών που παρείχε ο πελάτης στον CASP, είτε κατά την έναρξη της επιχειρηματικής σχέσης ή καθ' όλη τη διάρκεια αυτής. Τέτοιες περιστάσεις περιλαμβάνουν από την πλευρά του πελάτη:
 - α) την απροσδόκητη και χωρίς προφανή αιτία σημαντική αύξηση του όγκου ή της αξίας μιας μεταφοράς κρυπτοστοιχείων ή συνδυασμένων μεταφορών έπειτα από μια περίοδο αδράνειας·

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1114 για τις αγορές κρυπτοστοιχείων και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 και των οδηγιών 2013/36/ΕΕ και (ΕΕ) 2019/1937.

- β) την πραγματοποίηση συναλλαγών με ασυνήθιστα υψηλή συχνότητα και όγκο κρυπτοστοιχείων, κατά τρόπο που δεν συνάδει με τον σκοπό και τη φύση της επιχειρηματικής σχέσης και χωρίς προφανή οικονομικό σκοπό·
 - γ) την αύξηση του ορίου συναλλαγών σε βαθμό που δεν είναι ανάλογος με το δηλωθέν εισόδημα του πελάτη ή, σε κάθε περίπτωση, υπερβαίνει τον αναμενόμενο όγκο δραστηριοτήτων.
- x. Παρουσιάζει συμπεριφορές και χρησιμοποιεί πρακτικές που δεν είναι οι συνηθισμένες, στις οποίες περιλαμβάνονται ανεξήγητες μεταφορές προς/από διευθύνσεις κατανεμημένου καθολικού ή λογαριασμούς κρυπτοστοιχείων σε πολλαπλές δικαιοδοσίες χωρίς προφανή επιχειρηματικό ή νόμιμο σκοπό.
- xi. Κατά την ανταλλαγή κρυπτοστοιχείων έναντι επίσημων νομισμάτων και αντιστρόφως, ο πελάτης:
- α) χρησιμοποιεί πολλούς τραπεζικούς λογαριασμούς ή λογαριασμούς πληρωμών, πιστωτικές κάρτες ή προπληρωμένες κάρτες για τη χρηματοδότηση του λογαριασμού κρυπτοστοιχείων·
 - β) χρησιμοποιεί τραπεζικό λογαριασμό ή λογαριασμό πληρωμών ή πιστωτική κάρτα που είναι στο όνομα διαφορετικού προσώπου από εκείνο του πελάτη, με το οποίο δεν το συνδέουν προφανείς δεσμοί·
 - γ) χρησιμοποιεί τραπεζικό λογαριασμό ή λογαριασμό πληρωμών που εδρεύει σε περιοχή δικαιοδοσίας, η οποία δεν αντιστοιχεί με τη διεύθυνση ή την τοποθεσία που έχει δηλώσει ο πελάτης·
 - δ) χρησιμοποιεί πολλαπλούς παρόχους υπηρεσιών πληρωμών·
 - ε) ζητά επανειλημμένα την ανταλλαγή κρυπτοστοιχείων έναντι ή από μετρητά ή ανώνυμο ηλεκτρονικό χρήμα·
 - στ) χρησιμοποιεί πρωτόκολλα που συνδέουν δύο αλυσίδες συστοιχιών (blockchains), για την ανταλλαγή κρυπτοστοιχείων έναντι άλλων κρυπτοστοιχείων σε διαφορετικό δίκτυο, όπως το Monero, το Zcash ή παρόμοια δίκτυα·
 - ζ) χρησιμοποιεί ATM κρυπτοστοιχείων τα οποία βρίσκονται σε διαφορετικές τοποθεσίες για την κατ' επανάληψη μεταφορά χρημάτων σε τραπεζικό λογαριασμό·
 - η) μεταφέρει κρυπτοστοιχεία από έναν CASP σε μια αυτοφιλοξενούμενη διεύθυνση αμέσως μετά την κατάθεση κρυπτοστοιχείων ή την ανταλλαγή τους έναντι διαφορετικών κρυπτοστοιχείων σε έναν CASP.
- xii. Επενδύει ή ανταλλάσσει κρυπτοστοιχεία, τα οποία έχει δανειστεί μέσω πλατφόρμας μεταξύ ομοτίμων (peer-to-peer) ή άλλης πλατφόρμας δανειοδότησης που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (EE)

- 2023/1114 ή σε οποιοδήποτε άλλο σχετικό κανονιστικό πλαίσιο εντός ή εκτός της ΕΕ και η οποία αποτελεί μάλιστα αποκεντρωμένη ή κατανεμημένη εφαρμογή χωρίς κανέναν έλεγχο ή επιρροή από νομικό ή φυσικό πρόσωπο.
- xiii. Λαμβάνει ή αποστέλλει άμεσα ή έμμεσα κρυπτοστοιχεία τα οποία συνδέονται με το σκοτεινό δίκτυο (darknet) ή είναι αποτέλεσμα παράνομων δραστηριοτήτων.
- xiv. Επενδύει ή ανταλλάσσει κρυπτοστοιχεία, τα οποία από μόνα τους προσφέρουν υψηλότερο βαθμό ανωνυμίας ή ο πελάτης λαμβάνει κρυπτοστοιχεία τα οποία έχουν υποβληθεί σε δραστηριότητες που ενισχύουν την ανωνυμία, κυρίως σε διαδικασίες που αποκρύπτουν τη συναλλαγή στην τεχνολογία καθολικού ή περιέχουν άλλα χαρακτηριστικά παρόμοια με εκείνα που απαριθμούνται στο στοιχείο α) της κατευθυντήριας γραμμής 21.5.
- xv. Λαμβάνει επανειλημμένως κρυπτοστοιχεία από ή αποστέλλει κρυπτοστοιχεία σε:
- α) λογαριασμό κρυπτοστοιχείων μέσω ενδιάμεσου παρόχου υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων, ο οποίος δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1114 ή σε οποιοδήποτε άλλο σχετικό κανονιστικό πλαίσιο εντός ή εκτός της ΕΕ· ή που υπόκειται σε ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο ΚΞΧ/ΧΤ το οποίο είναι λιγότερο ισχυρό από εκείνο που προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849·
 - β) πολλές αυτοφιλοξενούμενες διευθύνσεις ή πολλούς λογαριασμούς κρυπτοστοιχείων που βρίσκονται στην κατοχή των ίδιων ή διαφορετικών CASP χωρίς προφανή οικονομική αιτιολογία·
 - γ) λογαριασμό κρυπτοστοιχείων που δημιουργήθηκε πρόσφατα ή ήταν ανενεργός στο παρελθόν ή σε μια διεύθυνση κατανεμημένου καθολικού που κατέχει τρίτος·
 - δ) αυτοφιλοξενούμενες διευθύνσεις αποκεντρωμένων πλατφορμών, οι οποίες περιλαμβάνουν τη χρήση υπηρεσιών ανάμειξης ή αναδιάταξης κρυπτοστοιχείων και άλλων τεχνολογιών για την καλύτερη προστασία της ιδιωτικής ζωής οι οποίες ενδέχεται να αποκρύπτουν το οικονομικό ιστορικό που συνδέεται με τη διεύθυνση του κατανεμημένου καθολικού και την πηγή των κεφαλαίων για τη συναλλαγή, υπονομεύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την ικανότητα των CASP να γνωρίζουν τους πελάτες τους και να εφαρμόζουν αποτελεσματικά συστήματα και ελέγχους ΚΞΧ/ΧΤ·
 - ε) λογαριασμό κρυπτοστοιχείων λίγο μετά την ένταξη του πελάτη από τον CASP, την οποία στη συνέχεια ακολουθεί ανάληψη από ή μεταφορά σε λογαριασμό κρυπτοστοιχείων εντός σύντομου χρονικού διαστήματος χωρίς προφανή οικονομική αιτιολογία·

- στ) λογαριασμό κρυπτοστοιχείων συχνά κάτω από ένα προκαθορισμένο όριο ή, σε περίπτωση μεταφορών σε αυτοφιλοξενούμενη διεύθυνση, κάτω από το όριο των 1 000 ευρώ, το οποίο ορίζεται στο άρθρο 14 παράγραφος 5 και στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1113.
- ζ) λογαριασμό κρυπτοστοιχείων μέσω διαχωρισμού των συναλλαγών σε πολλές συναλλαγές οι οποίες αποστέλλονται σε πολλές διευθύνσεις κατανεμημένου καθολικού χρησιμοποιώντας τεχνικές «smurfing» (κατανομή σε ποσά εντός του επιτρεπόμενου ορίου).
- xvi. Ο πελάτης φαίνεται να εκμεταλλεύεται τις τεχνολογικές δυσλειτουργίες ή σφάλματα προς όφελός του.
- xvii. Ο πελάτης εξηγεί ότι τα κρυπτοστοιχεία που μεταφέρθηκαν στον CASP αποκτήθηκαν μέσω ανταμοιβών εξόρυξης ή δέσμευσης, αλλά οι ανταμοιβές αυτές δεν φαίνεται να είναι ανάλογες των κρυπτοστοιχείων που παράχθηκαν μέσω των εν λόγω δραστηριοτήτων.

21.6. Στη **μείωση του κινδύνου** ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- α) ο πελάτης, στο πλαίσιο προηγούμενων συναλλαγών σε κρυπτοστοιχεία, είχε συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις πληροφοριών που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1113 και διευκρινίζονται περαιτέρω στο τμήμα 4 των κατευθυντήριων γραμμών της EAT σχετικά με τον κανόνα για τις μεταφορές χρήματος ('The Travel Rule Guidelines')⁸, και είχε παράσχει πληροφορίες που επιτρέπουν την εξακρίβωση της ταυτότητας του πελάτη ή τη δυνατότητα ελέγχου αυτής σε περίπτωση αμφιβολιών ή υπόνοιας.
- β) οι προηγούμενες συναλλαγές του πελάτη σε κρυπτοστοιχεία δεν προκάλεσαν υπόνοιες ούτε ανησυχίες, και το προϊόν ή η υπηρεσία που ζητείται συνάδει με το προφίλ κινδύνου του πελάτη.
- γ) ο πελάτης ζητά ανταλλαγή σε/από επίσημο νόμισμα και είτε η πηγή είτε ο προορισμός των κεφαλαίων είναι ο τραπεζικός λογαριασμός του ίδιου του πελάτη σε πιστωτικό ίδρυμα που βρίσκεται σε δικαιοδοσία που αξιολογείται από τον CASP ως χαμηλού κινδύνου.
- δ) ο πελάτης ζητά ανταλλαγή και είτε η πηγή είτε ο προορισμός του κρυπτοστοιχείου είναι ο λογαριασμός κρυπτοστοιχείων του ίδιου του πελάτη ή μια διεύθυνση κατανεμημένου καθολικού που φιλοξενείται είτε από CASP που ρυθμίζεται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1114 είτε από πάροχο υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων, ο οποίος δεν είναι CASP και ρυθμίζεται και εποπτεύεται εκτός της ΕΕ σύμφωνα με κανονιστικό πλαίσιο το οποίο είναι εξίσου ισχυρό με το πλαίσιο που προβλέπεται

⁸ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την πρόληψη της κατάχρησης κεφαλαίων και ορισμένων μεταφορών κρυπτοστοιχείων για σκοπούς νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1113, [... να συμπληρωθεί εδώ ο αριθμός των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών μετά την έγκρισή τους], επί του παρόντος υπό διαβούλευση (EBA/CP/2023/35)] [«Οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον κανόνα για τις μεταφορές χρήματος» ('The Travel Rule Guidelines')]

στον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1114 και, υπόκειται σε απαιτήσεις ΚΕΧ/ΧΤ εξίσου αυστηρές με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849, και έχει καταχωριστεί σε λευκή λίστα ή έχει προσδιοριστεί με άλλον τρόπο από τον CASP ως χαμηλού κινδύνου·

- ε) ο πελάτης ζητά ανταλλαγή και είτε η πηγή είτε ο προορισμός των κρυπτοστοιχείων συνδέεται με πληρωμές χαμηλής αξίας για αγαθά και υπηρεσίες προς/από λογαριασμό κρυπτοστοιχείων για τον οποίο δεν υπάρχουν διαθέσιμες αρνητικές πληροφορίες ή από διεύθυνση κατανεμημένου καθολικού για την οποία δεν υπάρχουν διαθέσιμες αρνητικές πληροφορίες.
- στ) ο πελάτης πραγματοποιεί μεταφορές μεταξύ δύο CASP ή ενός CASP και ενός παρόχου υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων, εκτός από CASP, ο οποίος είτε υπόκειται σε ρύθμιση και εποπτεία εντός της ΕΕ είτε υπόκειται με άλλον τρόπο σε κανονιστικό πλαίσιο το οποίο είναι εξίσου ισχυρό με το πλαίσιο που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1114 και υπόκειται σε απαιτήσεις ΚΕΧ/ΧΤ, οι οποίες είναι εξίσου αυστηρές με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τη χώρα ή τη γεωγραφική περιοχή

21.7. Στην **αύξηση του κινδύνου** ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- α) Τα κεφάλαια του πελάτη που ανταλλάσσονται έναντι κρυπτονομισμάτων προέρχονται από προσωπικές ή επιχειρηματικές σχέσεις που αφορούν δικαιοδοσίες οι οποίες συνδέονται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ.
- β) Ο λογαριασμός κρυπτοστοιχείων του εντολέα ή του δικαιούχου ή μια διεύθυνση κατανεμημένου καθολικού συνδέεται με δικαιοδοσία που σχετίζεται με υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ ή με δικαιοδοσίες/περιοχές που είναι γνωστό ότι παρέχουν χρηματοδότηση ή στήριξη σε τρομοκρατικές δραστηριότητες ή στις οποίες είναι γνωστό ότι δραστηριοποιούνται ομάδες που διαπράττουν τρομοκρατικά εγκλήματα, καθώς και σε δικαιοδοσίες στις οποίες έχουν επιβληθεί οικονομικές κυρώσεις, εμπορικός αποκλεισμός ή μέτρα που συνδέονται με την τρομοκρατία, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή τη διάδοση της τρομοκρατίας.
- γ) Ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος του είναι κάτοικος, είναι εγκατεστημένος, δραστηριοποιείται ή έχει προσωπικές ή επιχειρηματικές σχέσεις με δικαιοδοσία η οποία συνδέεται με αυξημένο κίνδυνο ΞΧ ή ΧΤ.
- δ) Η επιχειρηματική σχέση δημιουργείται μέσω ενός CASP ή ενός ATM κρυπτοστοιχείων, που βρίσκεται σε περιοχή ή σε δικαιοδοσία που συνδέεται με υψηλά επίπεδα κινδύνου ΞΧ/ΧΤ.
- ε) Ο πελάτης συμμετέχει σε εργασίες εξόρυξης κρυπτοστοιχείων, είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω σχέσεων με τρίτους, οι οποίες πραγματοποιούνται σε δικαιοδοσία υψηλού κινδύνου, σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο άρθρο 9 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, ή σε δικαιοδοσία που υπόκειται σε περιοριστικά

μέτρα ή σε στοχευμένες οικονομικές κυρώσεις.

21.8. Στη **μείωση του κινδύνου** ενδέχεται να συμβάλλει ο ακόλουθος παράγοντας:

- α) όταν η μεταφορά προέρχεται από ή αποστέλλεται σε λογαριασμό κρυπτοστοιχείων ή διεύθυνση κατανεμημένου καθολικού που φιλοξενείται από CASP ή πάροχο υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων ο οποίος δεν είναι CASP, σε δικαιοδοσία που συνδέεται με χαμηλά επίπεδα κινδύνου ΞΧ/ΧΤ.

Παράγοντες κινδύνου ως προς τον δίαυλο παροχής υπηρεσιών

21.9. Στην **αύξηση του κινδύνου** ενδέχεται να συμβάλλουν οι ακόλουθοι παράγοντες:

- α) Η επιχειρηματική σχέση δημιουργείται με τη χρήση λύσεων εξ αποστάσεως ένταξης πελατών που δεν συμμορφώνονται με τις Κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με την εξ αποστάσεως ταυτοποίηση πελατών⁹.
- β) Δεν προβλέπονται περιορισμοί ως προς το μέσο χρηματοδότησης, π.χ., στην περίπτωση μετρητών, προϊόντων ηλεκτρονικού χρήματος που επωφελούνται από την εξαίρεση του άρθρου 12 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
- γ) Η επιχειρηματική σχέση μεταξύ του CASP και του πελάτη δημιουργείται μέσω ενός ενδιάμεσου παρόχου υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων που ορίζεται στην κατευθυντήρια γραμμή 9.20 ανωτέρω.
- δ) Η εξακρίβωση και η επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη διενεργείται από πάροχο υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων που βρίσκεται σε δικαιοδοσία υψηλού κινδύνου βάσει συμφωνίας εξωτερικής ανάθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 29 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
- ε) Νέοι δίαυλοι διανομής ή νέες τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται για τη διανομή κρυπτοστοιχείων που δεν έχουν ακόμη δοκιμαστεί πλήρως ή παρουσιάζουν αυξημένο επίπεδο κινδύνου ΞΧ/ΧΤ.
- στ) Η επιχειρηματική σχέση δημιουργείται μέσω ATM κρυπτοστοιχείων, γεγονός το οποίο αυξάνει τον κίνδυνο λόγω της χρήσης μετρητών.

21.10. Στη **μείωση του κινδύνου** ενδέχεται να συμβάλλει ο ακόλουθος παράγοντας:

- α) Όταν ο CASP βασίζεται σε μέτρα ΔΕΠ που εφαρμόζονται από τρίτο μέρος σύμφωνα με το άρθρο 26 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 και όταν το εν λόγω τρίτο μέρος βρίσκεται στην ΕΕ.

⁹ Κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τη χρήση λύσεων εξ αποστάσεως ταυτοποίησης πελατών σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 (EBA/GL/2022/15).

Μέτρα

21.11. Οι CASP θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα συστήματα που χρησιμοποιούν για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των κινδύνων ΞΧ/ΧΤ συμμορφώνονται με τα κριτήρια που ορίζονται στον τίτλο Ι των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών. Ειδικότερα, λόγω των επιχειρηματικών τους μοντέλων, οι CASP θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι διαθέτουν κατάλληλα και αποτελεσματικά εργαλεία παρακολούθησης, μεταξύ άλλων, εργαλεία παρακολούθησης των συναλλαγών και προηγμένα εργαλεία ανάλυσης. Το εύρος των εργαλείων αυτών καθορίζεται από τη φύση και τον όγκο των δραστηριοτήτων του CASP, συμπεριλαμβανομένου του είδους των κρυπτοστοιχείων που διατίθενται για διαπραγμάτευση ή ανταλλαγή. Οι CASP θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι οι σχετικοί υπάλληλοι λαμβάνουν εξειδικευμένη κατάρτιση ώστε να κατανοούν καλά τα κρυπτοστοιχεία και τους κινδύνους ΞΧ/ΧΤ στους οποίους ενδέχεται να εκθέσουν τον CASP.

Αυξημένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

21.12. Όταν αυξάνεται ο κίνδυνος που συνδέεται με επιχειρηματική σχέση ή περιστασιακή συναλλαγή, οι CASP πρέπει να εφαρμόζουν ενισχυμένα μέτρα ΔΕΠ σύμφωνα με το άρθρο 18 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 και όπως ορίζεται στον τίτλο Ι του παρουσών κατευθυντήριων γραμμών. Επιπλέον, οι CASP θα πρέπει να εφαρμόζουν τα σχετικά ενισχυμένα μέτρα ΔΕΠ που απαριθμούνται στον παρακάτω κατάλογο, κατά περίπτωση, ανάλογα με την έκθεση της επιχειρηματικής σχέσης σε κίνδυνο:

- α) Επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου με βάση περισσότερες από μία αξιόπιστες και ανεξάρτητες πηγές.
- β) Εξακρίβωση και επαλήθευση της ταυτότητας των πλειοψηφούντων μετόχων που δεν πληρούν τον ορισμό των πραγματικών δικαιούχων σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 ή οποιουδήποτε φυσικού προσώπου το οποίο έχει την εξουσία να διαχειρίζεται λογαριασμό κρυπτοστοιχείων ή διεύθυνση κατανεμημένου καθολικού για λογαριασμό του πελάτη ή να δίνει οδηγίες σχετικά με τη μεταφορά ή την ανταλλαγή κρυπτοστοιχείων ή άλλες υπηρεσίες που σχετίζονται με τα εν λόγω κρυπτοστοιχεία.
- γ) Λήψη περισσότερων πληροφοριών σχετικά με τον πελάτη, τη φύση και τον σκοπό της επιχειρηματικής σχέσης ώστε να καταρτιστεί πιο ολοκληρωμένο προφίλ πελάτη, π.χ. με την αναζήτηση πληροφοριών σε ανοικτές πηγές ή αρνητικές αναφορές στα μέσα ενημέρωσης ή με την ανάθεση κατάρτισης έκθεσης πληροφοριών σε τρίτους. Παραδείγματα του είδους των πληροφοριών που ενδέχεται να αναζητούν οι CASP αποτελούν μεταξύ άλλων:
 - i. η φύση της δραστηριότητας ή της εργασίας του πελάτη·
 - ii. η πηγή του πλούτου και η προέλευση των κεφαλαίων του πελάτη που ανταλλάσσονται έναντι κρυπτοστοιχείων, ώστε να λαμβάνεται βεβαιότητα για τη νομιμότητά τους·

- iii. η πηγή των κρυπτοστοιχείων του πελάτη που ανταλλάσσονται έναντι επίσημων νομισμάτων, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου και του τόπου αγοράς τους·
 - iv. ο σκοπός της συναλλαγής, συμπεριλαμβανομένου, κατά περίπτωση, του προορισμού της μεταφοράς των κρυπτοστοιχείων·
 - v. πληροφορίες σχετικά με τυχόν συνδέσεις που ενδεχομένως να έχει ο πελάτης με άλλες δικαιοδοσίες (καταστατική έδρα, εγκαταστάσεις λειτουργίας, υποκαταστήματα κ.λπ.), ή με φυσικά πρόσωπα που είναι γνωστό ότι ασκούν σημαντική επιρροή στις δραστηριότητες του πελάτη·
 - vi. η αίτηση υποβολής ή η λήψη στοιχείων σχετικά με τις συναλλαγές κρυπτοστοιχείων του πελάτη και, σε περίπτωση που ο πελάτης είναι CASP, σχετικά με το ιστορικό διαπραγμάτευσής του από το σύστημα του CASP.
- δ) Λήψη αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με την πηγή των κεφαλαίων, την πηγή του πλούτου ή την πηγή των κρυπτοστοιχείων όσον αφορά τις συναλλαγές που παρουσιάζουν υψηλότερο κίνδυνο.
- ε) Αύξηση της συχνότητας παρακολούθησης των συναλλαγών κρυπτοστοιχείων. Όλες οι συναλλαγές πρέπει να παρακολουθούνται για μη αναμενόμενες συμπεριφορές, πρότυπα και δείκτες ύποπτης δραστηριότητας λαμβάνοντας, επίσης, υπόψη τα υπόλοιπα μέρη με τα οποία συναλλάσσεται ο πελάτης.
- στ) Επανεξέταση και, κατά περίπτωση, επικαιροποίηση των πληροφοριών, των στοιχείων και των εγγράφων τεκμηρίωσης σε τακτικότερη βάση και, κυρίως, σε περίπτωση γεγονότος ενεργοποίησης.
- ζ) Στην περίπτωση που ο κίνδυνος ο οποίος συνδέεται με τη σχέση είναι ιδιαιτέρως υψηλός, οι CASP θα πρέπει να επανεξετάζουν την επιχειρηματική σχέση σε τακτικότερη βάση.
- η) Συχνότερη ή διεξοδικότερη αξιολόγηση των δραστηριοτήτων που ασκούνται μέσω των λογαριασμών κρυπτοστοιχείων του πελάτη, χρησιμοποιώντας εργαλεία διερεύνησης κρυπτοστοιχείων.
- θ) Στην περίπτωση που ένας πελάτης διαθέτει πολλές διευθύνσεις καταμεμημένου καθολικού ή δίκτυα blockchain, ο CASP θα πρέπει να συνδέει τις διευθύνσεις αυτές με τον πελάτη.
- ι) Αύξηση της συχνότητας παρακολούθησης των διευθύνσεων IP του πελάτη και αντιπαραβολή αυτών με τις διευθύνσεις IP που χρησιμοποιούνται από άλλους πελάτες.
- ια) Επιβεβαίωση όσον αφορά το επίπεδο γνώσεων και κατανόησης του πελάτη σχετικά με τα κρυπτοστοιχεία, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι ο πελάτης δεν χρησιμοποιείται ως μεταφορέας παράνομου χρήματος.
- ιβ) Όταν μια πρακτική αναλήψεων ή εξαργύρωσης δεν συνάδει με το προφίλ του

πελάτη ή με τη φύση και τον σκοπό της επιχειρηματικής σχέσης, ο CASP θα πρέπει να προσθέτει επιπλέον μέτρα προκειμένου να διασφαλίζει ότι η ανάληψη ή η εξαργύρωση ζητείται από τον πελάτη και όχι από τρίτο μέρος. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους πελάτες υψηλού κινδύνου, τους ηλικιωμένους ή τους πιο ευάλωτους πελάτες.

- ιγ) Επιβεβαίωση σχετικά με το ότι μια αυτοφιλοξενούμενη διεύθυνση, από την οποία λαμβάνεται μια μεταφορά, βρίσκεται υπό τον έλεγχο ή την κυριότητα του πελάτη του CASP.

21.13. Οι CASP θα πρέπει να εφαρμόζουν προηγμένα εργαλεία ανάλυσης στις συναλλαγές ανάλογα με τον βαθμό του κινδύνου, συμπληρωματικά προς τα τυποποιημένα εργαλεία παρακολούθησης των συναλλαγών. Οι CASP θα πρέπει να χρησιμοποιούν προηγμένα εργαλεία ανάλυσης για την αξιολόγηση του κινδύνου που συνδέεται με τις συναλλαγές, ιδίως τις συναλλαγές που αφορούν αυτοφιλοξενούμενες διευθύνσεις, καθώς επιτρέπουν στον CASP να ανιχνεύει το ιστορικό των συναλλαγών και να εντοπίζει πιθανούς δεσμούς με εγκληματικές δραστηριότητες, πρόσωπα ή οντότητες.

21.14. Όσον αφορά τις επιχειρηματικές σχέσεις ή συναλλαγές που αφορούν κράτη μη μέλη της ΕΕ υψηλού κινδύνου, οι CASP θα πρέπει να τηρούν την κατευθυντήρια γραμμή που περιέχεται στον τίτλο Ι των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών.

Απλουστευμένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

21.15. Σε περιπτώσεις χαμηλού κινδύνου, οι οποίες έχουν ταξινομηθεί ως τέτοιες κατόπιν διενέργειας της εκτίμησης κινδύνου ΕΧ/ΧΤ από τον CASP σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, και στον βαθμό που επιτρέπεται από την εθνική νομοθεσία, οι CASP μπορούν να εφαρμόζουν μέτρα απλουστευμένης ΔΕΠ, τα οποία μπορούν να περιλαμβάνουν:

- α) όσον αφορά τους πελάτες που υπόκεινται βάσει νόμου σε καθεστώς αδειοδότησης και ρύθμισης σε χώρα εντός ή εκτός της ΕΕ, επαλήθευση της ταυτότητάς τους με βάση στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο πελάτης υπόκειται στο εν λόγω καθεστώς, π.χ. μέσω αναζήτησης στο δημόσιο μητρώο της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής·
- β) επικαιροποίηση των πληροφοριών, των στοιχείων ή των εγγράφων τεκμηρίωσης ΔΕΠ μόνο σε περίπτωση συγκεκριμένων γεγονότων ενεργοποίησης, όπως όταν ο πελάτης ζητεί την παροχή νέου προϊόντος ή προϊόντος υψηλότερου κινδύνου ή όταν μεταβολές στη συμπεριφορά ή στο προφίλ συναλλαγών του πελάτη υποδηλώνουν ότι ο κίνδυνος που συνδέεται με τη σχέση δεν είναι πλέον χαμηλός, τηρώντας παράλληλα τυχόν περιόδους επικαιροποίησης που προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία.
- γ) μείωση της συχνότητας παρακολούθησης των συναλλαγών για προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο επαναλαμβανόμενων συναλλαγών.

Τήρηση αρχείου

21.16. Όταν οι πληροφορίες σχετικά με τους πελάτες και τις συναλλαγές είναι διαθέσιμες στο καταναμημένο καθολικό, οι CASP δεν θα πρέπει να βασίζονται στο καταναμημένο καθολικό για την τήρηση αρχείων, αλλά θα πρέπει να λαμβάνουν μέτρα για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων τους όσον αφορά την τήρηση αρχείων σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/849 και τις κατευθυντήριες γραμμές 5.1 και 5.2 ανωτέρω. Οι CASP θα πρέπει να θεσπίζουν διαδικασίες που τους επιτρέπουν να συνδέουν τη διεύθυνση καταναμημένου καθολικού με ιδιωτικό κλειδί που ελέγχεται από φυσικό ή νομικό πρόσωπο.